

Izjava vsaki dan
Tudi ob nedeljah in praznikih ob 5. uri, ob ponedeljkih ob 9. uri jutraj.
Poznamo številke se prodajajo po 3 mrv (6 stotink) mnogih tobakarnah v Trstu in okolici, Ljubljani, Gorici, Kranju, St. Petru, Sežani, Nabrežini, Sv. Luciji, Tolminu, Ajdovščini, Postojni, Dombergu, Solkanu itd.
Cene oglasov se računajo po vrstah (široke 73 mm, visoke 24 mm); za trgovinske in obrtne oglase po 30 stot.; za cenitnice, zahvale, poslušnice, oglase denarnih zavodov po 60 stot. Za oglaševanje v tekstu lista do 5 vrst K 20, vsaka nadaljnjaja vrsta K 2. Mali oglasi po 8 st. beseda, najmanj pa po 40 stot. — Oglase sprejema inšerlatni oddelček uprave „Edinosti“. — Plačuje se izključno le upravi „Edinosti“.

Edinost

Glasilo političnega društva „Edinost“ za Primorsko.

V edinosti je moč!

Naročnina snaj

za vse leto 24 K, pol leta 12 K, 3 mesece 6 K. — Na naročbe brez dopolne naročnine se uprava ne ozira. Vsi dopisi naj se pošiljajo na uredništvo lista. Nefrankovana pisma se ne sprejemajo in rokoplai se ne vračajo. Naročnino, oglaševanje in reklamacije je pošiljati na upravo lista.

UREDNIŠTVO: al. Giorgio Galatti 18. (Narodni dom) Izdajatelj in odgovorni urednik STEFAN GODINA. Lastnik konsorcijski lista „Edinost“. — Nastanila tiskarna konsorcijski lista „Edinost“ v Trstu, ulica Giorgio Galatti št. 18. Pošto-branilnični račun št. 841.652. TELEFON št. 1157.

Mesečna priloga: „SLOVENSKI TEHNIK“.

Brzjavne vesti.

Deželnozborske volitve na Moravskem.

BRNO 18. Na današnjih ozihi deželnozborskih volitvah so bili doslej v pet čeških okrajih izvoljeni 2 katoliško-narodna kandidata, 2 socialna demokrata in en samostojen češki kandidat.

Peklenski stroj eksplodiral v cerkvi sv. Petra v Rimu.

RIM 18. Opoludne, ko je ravno bila maša, je v cerkvi sv. Petra eksplodiral peklenski stroj, ki pa ni napravil nikake škode. Med verniki je nastala panika. Peklenski stroj, ki je bil iz bele kovinske skatle, napolnjene z žebli, je bil položen na oder, ki je služil za popraviljenje stropa. O storilec ni nikakega sledu.

RIM 18. Peklenski stroj je bil v cerkvi sv. Petra položen med oltarjem v postranski ladiji in spomenikom papeža Klementa XIII. Vsled eksplozije je bil očrtnjen samo les odra. Duhovnik, ki je čital mašo, je nadaljeval sv. opravilo, ko se je prepričal, da ni nikake škode. Pok je bilo slišati po vsem delu Boga. Državni tajnik Merry del Val je takoj obvestil papeža, ki je rekel, da je treba zahvaliti Boga, da se ni pripetila nikaka nesreča. V peklenskem stroju najdeni že blji so bili podobni onim, ki so jih našli po eksploziji pred kavarno Aragno. Minister za notranje stvari je razpisal 1000 frankov, da bi se našlo in ujelo provzročitelja obeh eksplozij.

Nemški kolonijški škandali.

BEROLIN 18. Debate o kolonijških škandalih in o dodatnem proračunu za južno-zapadno Afriko prične v državnem zboru prihodnji teden. Ravnatelj za kolonije Dernburg izdeluje sedaj spomenico o finančnih in gospod. razmerah nemških kolonij, v kateri skuša dokazati, da rastejo dohodki kolonij od leta do leta in da utegne v nekaterih letih ob pametni kolonijalni politiki biti še prebitka. Spomenico predloži čim prej državni zbornici.

Solski štrajk Poljakov na Pruskem.

BEROLIN 18. Poljska frakcija v državnem zboru uложи interpelacijo glede sodnijske odredbe okrajnega sodišča v Gabrzez, po kateri je bila roditeljem štrajkujočih otrok vzeta pravica vzgoje ter so hili otroci izročena v prisilni vzgojevališča.

Rusija.

LVOV 17. »Slovo Polskie« poroča iz Varšave: Minole noči, že v pozni uri sta prišla na biciklu na posestvo grofice Poninske v Dubinskem okraju dva elegantno oblečena človeka, ter prosila za prenočišče. Grofica jima je to dovolila. Ko so

vsi v hiši zaspali, sta omenjena človeka šla v grofčino sobo ter jej zažugala s smrtjo, ako ne izroči ves denar in dragocenosti. Preplašena grofica jima je izročila dragocenosti in 3000 rubljev. Pozneje sta bila oba roparja ujeta blizu Rovna. Pri njima so našli točen načrt vsega posestva grofice Poninske. Grofica pravi, da sta ji dva človeka sledila iz Lvova, kamor se je bila podala, da dvigne veliko svoto denarja.

BARROW 18. Včeraj je bil tukaj spuščen v monje novi ruski križar »Rurik«. Navzoča je bila izbrana družba, med to zastopniki ruskega poslanstva ter ruske in angleške vojne mornarice. Ladija bo imela štiri velike in štirideset manjših topov, 15.000 tencat in 21 vozlov hitrosti.

POLTAVA 18. (Petr. brz. ag.) Včeraj okolo 9 ure zvečer je bil od neznanih morilcev ustreljen poveljnik tukajšnje posadke, general Polkovnikov, 2 njim vred je bil ustreljen tudi neki vojak, ki je bil slučajno na ulici.

BIELOSTOK 18. V Aleksandrovski ulici je neznana oseba vrgla bombo, ki je eksplodirala ob groznem poku, ni pa napravila nikake škode.

Demonstracije v Zagrebu.

Iz Zagreba poročajo od 18. t. m.: Po včerajšnji seji sabora, so pričakovali poslance pri izhodu dijaki, ki so pozdravljali vsak svoje somišljenike. Skupina dijakov se je na to razdelila: ena je spremila frankovske poslance, druga pa koalicijske. Skupina, ki je spremila frankovske poslance, se je potem podala proti uredništvu »Pokreta« ter napala isto s kamenjem. Demonstrantje so razbili vsa okna in vrata. Ko je nekdo iz uredništva nekolikokrat na slepo ustrelil, so demonstrantje zbežali. Napredni dijaki so sklicali za zvečer shod na vseučilišču, da se posvetujejo o represalijah proti uredništvu »Hrv. Prava« v »Starčevićevem domu« in proti stanovanju dra. Franka. Policijski načelnik Belošević je posredoval pri obeh strankah ter dobil obljubo, da ne pride več do nemirov, ako ne bo ena ali druga stranka provocirala.

Malorusi in volilna reforma.

Z Dunaja javljajo od 17. t. m.: Ministerski predsednik baron Beck je povabil danes po seji zbornice maloruski klub, da mu priobči odgovor vlade v stvari zboljšanja predloge o volilni reformi, kakor je to zahteval klub. Pogajanja med vlado in Malorusi niso še dovršena. Zdi se, da ni današnji odgovor ministerskega predsednika zadovoljil Malorusov. V zvezi s temi pogajanja je tudi navzočnost gališkega namestnika grofa Potockega na Dunaju.

proti mestu, kjer sem jaz stal nepremično in zdelo se mi je, da se jej obraz nekako sveti, da skozi razjokane oči prodira žarek nenavadno blaženega pogleda. V tem se je solnce ravno dvignilo iz nad obzorja; ljuba rdeča svetloba je zaigrala po rosnem listju sljiv, po tankem bilju trave; vse se je v hipu obilo z rožnatim in belim sipanjem, vse se je razsvetlilo v mladi jutranji jasnosti in vse je bilo podobno dražestnemu usmevu v ta čas probujenega deteta v zibelki. Nekje na veji nad mano, visoko v vršku, se je razsul drobni zvonki glasič ptice. Bilo mi je ta čas tako neizmerno široko v prsih, tako nenavadno in čudno. Silna zadivljenost, sreča, poželenje, vznemest mi je dala in nisem se vpraševal, je-li sja na njenem obraz le od solnčnega odseva, marveč sem vskliknil iz dna duše zmagonosno veselo: »Naja! Naja!« in poskočil dol nje. V ta hip me je nekdo poklical glasnim veselim

Drobne politične vesti.

Andrassyev spomenik. Spomenik bivšega ministra unanijih stvari Julija Andrassyja odkrijejo dne 2. decembra. Odkritju bo prisostvoval baje tudi cesar.

Slovaški poslanec obsojen. V petek je bila v Požunu, proglašena razsodba proti slovaškemu poslancu F. Jurigi radi hujskajočih člankov, priobčenih v slovaških listih. Juriga je bil obsojen na 2 leti ječe in 1200 K globe.

Za gradnjo novih ladij. V proračun za leto 1907 stavi oddelek za mornarico vojnega ministerstva milijon kron, kakor prvi obrok za gradnjo novega močnega doka za vojno brodovje in to za oklopnjake od več nego 10.000 tonelat. Gradnja teh dokov bo stala do 5 in pol milijonov kron.

Deficit v proračunu mesta Budimpešte. Proračun mesta Budimpešte za leto 1907 pokazuje 2.700.000 K. primanjkljaja. Skupni stroški so proračunjeni na 447 mil., skupni dohodki pa na 42 mil. Ta primanjkljaj se pokrije s tem, da bo država dajala mestu na leto 5 mil. kron za stroške, prihajajoče od poslovanja prenešenega delokroga, ali se bodo pa morale povišati doklade.

Grško-romunski spor. Politični krogi v Bukarešti se nadejajo, da bo avstrijska vlada svetovala grškemu kralju Jurju, ki se mudi sedaj na Dunaju, da skuša poravnati spor med Grško in Romunsko. V slučaju, da pride do pogajanj med Grško in Romunsko, bo slednja gotovo zahtevala, da zabrani Grška sestavljanje makedonskih band ter da grški patrijarhat v Carigradu naj se več ne vstavlja »iradu«, s katerim je turška vlada priznala rumunsko narodnost v Makedoniji.

Tunel pod kanalom La Manche. Iz Londona poročajo: Prihodnje zasjedanje zbornice se bo bavilo z načrtom gradnje tunela pod kanalom La Manche in podmorske železnice, ki bo vezala Anglijo in Francijo. Železnica bo električna. Tako bo tudi tunel električno razsvetljen. Načrti in proračuni so že izdelani.

Zločinstva v Združenih državah. V Čikagu je imel sodnik Marko Kavanagh govor o zločinih v Združenih državah. Glasom nekega poročila »Daily telegraph« je sodnik rekel, da je v Združenih državah izvršeno največ umoritev izmed vseh dežel na svetu. V zadnjih petih letih je bilo umorjenih 45.000 ljudi. V minolem letu je bilo umorjenih več oseb, nego jih je umrlo za legarjem. To grozno dejstvo je po Kavanaghovem mnenju prisovati načinu, kako da se izvršujejo zakoni, in zakoni so sami na sebi slabi in brezuspešni. Obremenjeni so z utesnitvami in skoraj v vsakem slučaju ima zločinec devet sans proti eni, da bo oproščen.

smehom. Ozrl sem se. Za menoj je stal prijatelj Gejza, domači spahija, strasten lovec, kakor jaz in objesten kolovodja mnogokateri šali.

Sram me je bilo, preplašil sem se, da mi morda čul moj vsklik, da ni morda uganil vse; in kar odleglo mi je — kolika bojazljivost to! — Ko sem iz njegovega zbadanja mogel soditi, da je on vso stvar umel kakor navadno dobrikanje.

Odšel sem žnjim, a za Najo se nisem niti ozrl več.

Tega dne se nisem drznil, da bi bil šel iskat deklico. Istotako ne naslednjega in tretjega dne. Četrty dan pa sem moral odpotovati po uradnem opravilu za dlje časa v popolnoma nasproten kraj okraja. Tam sem preživel 4 mesece, a Bog vedi, koliko časa bi bil še tam, da ni došel naenkrat poziv, da se imam takoj povrniti na sedež svoje oblasti, ker mi bo prevzeti jako važno uradno delo.

Seveda je ta izjava sodnika provzročila veliko pozornost in prišli so do zaključka, da tvorijo glavni kontingent zločincev naseljenci.

Domače vesti.

Moderni barbarizem v Velikovcu. Pod tem naslovom piše »Mir«: Kakor pred dvema letoma, tako so zopet letos zadnji petek, dne 9. t. m., pobrali na mestnih ljudskih šolah slovenske katekizme in »Zgodbe sv. pisma«. Pobiral jih je celo učenec 5. razreda Majdič. To je novodobna pedagogika. Učenec pobira knjige, ki jih razdeli katehet; kako mnenje pa morajo potem otroci imeti o katehetu. Fej taki pedagogiki, ki so jo žrti na učiteljski z veliko lopato. Slovenski jezik niti besedi nima, da bi mogel prav imenovati tako ravnanje. To je, barbarstvo, tiransko, surovno, roparsko. Pruski barbari ubijajo poljskim otrokom s palico, z ječami in drugimi takimi lepimi sredstvi nemški krščanski nauk v glavo. To je prostost, ki diši po »Svobodni soli«. In nemški »Herrenvolk« še hoče biti na vrhuncu kulture! Fej vas bodi, take kulturonošce! »Barbarski« Rusi so poljskim otrokom v novejšem času dovolili, da se smejo učiti v svojem materinem jeziku. Nemci pa, hi so požrli vso kulturo, ravnaajo nasprotno. Ne za širjenje kulture, ampak za ponemčevanje se jim gre. Naše državne poslance pa pozivljamo, da radi takega barbarskega postopanja in teptanja člena 19 državnih temeljnih zakonov pošteno nastopijo. Tako pozivljamo tudi gosp. Grafenauerja, da jim v prihodnjem deželnem zboru pove take, kakoršne zasluži. Hajl nemški kulturi!

Svedrovce? Včeraj smo poročali o svedrovski tatvini, izvršeni v noči od petka na soboto v uradih tvrdke Metzger & Co. v pritličju hiše št. 1. v ulici del Molin Piccolo. Naslednjo noč, namreč pedsinočnjim je bil pa aretovan 39 letni črkostavec Josip Sch., stanujoči v ulici della Barriera vecchia, in sicer je bil aretovan zato, ker pada nanj sum, da je on izvršil, oziroma se udeležil izvršitve te tatvine. Na policiji so ga vzeli na zapisnik in ga potem djali pod ključ.

Razprava proti svedrovcem pred porotniki v Gorici, ki je pričela v sredo, je končala v soboto. Od enajstih tožencev, je bilo 5 oproščenih, in sicer Petič, Zegler, Gallina, Pinter in Ernest Sbisla. Žerovic je bil obsojen na 2 leti. Slataper na 4 leta, Scarbonzin na 5, Henrik Sbisla na 5, Malombra na 6 in Filippini na 6 let težke ječe.

Divje mačke. V zadnjem času se je na Krasu pojavilo izredno veliko število divjih mačk. V minolem tednu je bilo v raznih krajih severne Istre, kolikor doslej znano,

Čez dvanajst ur sem vedel, kakovo je bilo to »jako važno uradno delo? V selu Naje, se je narod spuntal proti novi razdelitvi posesti, kakor je bilo določeno po segregacionalni in komasacijski pravdi. Razjarjeni kmetje so razbili dve tri vlastelinske pristave, ker so hoteli orati zemlje, ki so bile dosedaj kmečke, a v komasaciji so pripadle veleposestvom. Razgnali so komisijo, ki je istega dne imela zapreti staro pokopališče, ker je po novi meri palo pod meje vlastelinskih šum in pašnikov. Naposled so župnika s knezom in starešini zaprli v občinsko stražnico, a vso vlastelinsko čredo so zalotili v škodi ker se je baje pasla po pašnikih, ki so poprej pripadali kmetom. Skoro popoln punt, da se ni nikdo drnil v selo. Predstojnik je brzjavno zaprosil vojaštvo, a mene je določil, da bom oblastni poverjenik na brahijalni eksekuciji. (Pride še)

PODLISTEK.

Naja.

Hrvatski spisal Ksaver Šandor Gjalski.

Prevel M. C—č.

— Ako bi vam bila mila, ne bi bili storili tega — me je zavrnila skoro bolnim, tresočim glasom in je počasnim korakom odšla k dvorišču. A jaz, neumnež, sem se zagledal in sem komaj mogel umeti, da takovo-le kmečko dekle more tako divno misliti, pak sem se uveril še bolj, kako plemenito bitje je moja Naja. Ona je taka, a jaz sem jo užalil, igral se žnjo kakor z vsako iz sela — oh meni je strašno težko! Še teže mi je bilo, ko sem jo opazil doli v vrtu, kako stoji kraj grma nageljnovoga in si tare solze vsaki hip. Zbog srama, potrnosti in zadrege nisem mogel bližje. A ona se je ozrla tedaj

8 divjih mačk deloma ustreljenih deloma ujetih. Od teh tri v lovskem okrožju Drage in Rodika, ki se vse odlikujejo po izredni telesni velikosti. Stokovnjaki menijo, da so mačke vsled poplavl podzemskih jam in drugih zakotij pribežale v te kraje.

Tuji v Opatiji. Od 1. sept. do 14. novembra 1906 je prišlo v Opatijo 5461 oseb. Od 1. do 14. novembra je priraslo 258 oseb. Dne 14. nov. 1906 je bilo navzočih 954 oseb.

Koliko je ura? Auguštín Semulič, ki stanuje v hiši št. 30. v ulici del Belvedere, je šel predsinočnim okolu 2. ure po polnoči preko ulice Cecilia. Nasproti mu je prišla družba dveh moških in dveh ženskih. Ko so se srečali, je ena ženskih vprašala Semuliča, koliko da je ura. Semulič je vzel iz žepa srebrno uro, ki jo je imel pripeto na srebrno verižico, ter je oboje dal oni ženski češ, naj se posluži in naj pogleda sama. Ali slabo je storil. Ona ženska je res pogledala na uro, a potem je takoj izročila uro in verižico svoji tovarišici in — da povemo na kratko: ura je skupaj z verižico izginila. Semulič je pa prijel ono žensko, kateri je bil izročil uro, za roko in zahteval od nje, naj mu vrne uro. Na to sta ga pa začela oba moška pretepati. Na srečo je prišel tam mimo v istem hipu neki redar, ki je ono četvorico aretoval in tiral na policijo. Na policiji so vzeli vse štiri na zapisnik. Ženski sta: 17 letna dninarica Štefanija R., stanujoča pri sv. Jakobu, in Ana L., stanujoča v ulici Traversale al Bosco. Eden moških je 20 letni težak Vladimir S., stanujoči na Greti, a družemu ne vemo imena. Štefanijo R. in Vladimirja S. so djali pod ključ, a ostala dva so izpustili.

Poskus samomora. 30 letna Josipina vdova Grauner, stanujoča v II. nadstropju hiše št. 16. v ulici Foscolo, je včeraj popoldne v svojem stanovanju spila nekoliko karbolne kisline. Pozvan je bil zdravnik se zdravniške postaje, ki je pa takoj uvidel, da ne preti ženski nikaka nevarnost, ker je bila karbolni kislini primešala precej vode.

Neznan tat je ukradl 43 letnemu težaku Mateju Codaro, in sicer iz njegovega stanovanja v hiši št. 3 v ulici della Punta del Forno, srebrno uro in srebrno verižico, v skupni vrednost 210 kron.

— Ani Zobec, iz Boršta, je neznan žepni tat na trgu della Barriera ukradl iz žepa ruto, v kateri je imela 4 krone drobiža.

Gospodarstvo.

Petrolejski vrelci v Moravski.

V vztočnih in severovztočnih krajih Moravske so odkrili več petrolejskih vrelcev. Izlasti bogat vrelce so odkrili v dolini med Samčankom in Starim Hamrom, kjer prično kmalu z vrtanjem.

Akcija ogrskih in hrvatskih industrijalcev.

Kakor poročajo iz Budimpešte, je deželna zveza ogrskih tovarnarjev sklicala za 25. t. m. v Zagrebu konferenco, kateri bodo prisostvovali tudi industrijalci iz Hrvatske. Na dnevnem redu bo razgovor o bosanski industrijalni politiki ter železniški tarifalni politiki. Konferenca bo razpravljala tudi o drugih aktuvelnih gospodarskih vprašanjih.

Avstrijske državne železnice

so meseca oktobra prevozile 4,412.500 potnikov, ki so uplačali 5,905.700 K, ter 3,882.600 tonelat blaga, od čegar je bilo 19,625.800 K prihodka.

Razne vesti.

* **Osoda enega milijona ljudi.** Po statistiki angleškega učenjaka dra. Fearsa umre izmed milijona otrok, ki se rodijo v enem letu, 150.000 že v prvem letu; v drugem letu svojega življenja jih umre 53.000, koncem tretjega leta jih je za 28.000 manjše. V daljnih desetih letih niso smrtni slučaji tako pogosti, kajti do trinajstega leta jih

umre samo 4000. Od 13. do 45. leta jih umre blizu pol milijona. Koncem 67. leta jih dočaka 37.000, a od tega leta pada hitro število preostalih na življenje, tako, da jih na koncu 95. leta ostane samo še 233, a v 108. letu umre že poslednji od vsega milijona rojenih na vsem svetu v enem letu.

* **Nemškega učitelja vrgli v vodo.** Kakšno veliko ogorčenje proizvaja med Poljaki na Poznanjskem nasilje pruske vlade, se vidi iz tega, da so poljski prebivalci vrgli v vodnjak učitelja, ki se je posebno odlikoval v ponemčevanju poljskih učencev. Seveda so ga potem zopet izveкли.

* **Pred 25 leti** je znašalo število slovenskih srednješolcev 1450, in sicer 1261 gimnazijcev in 189 realcev. Petindvajset let pozneje (šolsko leto 1905/06) je pa bilo 2646 gimnazijcev in 640 realcev.

* **Okolo zemlje** bi prišel potnik, če bi hodil noč in dan naprej, v 428 dneh. Brzovlak bi rabil zato 40 dni; zvok le 32 1/2 ure, krogla izstreljena iz topa 21 3/4 ure, svetloba nekaj nad desetino sekunde in električni tok nekaj manj kakor desetino sekunde.

* **Umirovljen** je na lastno prošnjo Vjekoslav Klaič, redni javni profesor zgodovine na zagrebškem vseučilišču.

* **Tifus v Belemgradu.** V Belemgradu vlada epidemija tifusa. Do sedaj so konstatirali okolo 60 slučajev.

* **Radi podražanja mesa.** Češki klub je odposlal vladi vprašanje radi potražanja mesa ter zahteval od vlade, naj mu li predstojee katastrofe glede preskrbovanja odredi energične korake. Smatra se, da je s tem omajal položaj ministra za poljedelstvo.

* **Opat Lavrencij Müller.** V Inomostu je umrl 16. t. m. opat tamšnjega samostana premostratencev Lavrencij Müller.

* **FZM. Klobus.** Na Dunaju je v soboto umrl upokojeni FZM baron Klobus.

* **Praga** ima sedaj 226.968 prebivalcev (leta 1900 jih je bilo 222.833), praška predmestja jih štejejo pa 220.232 (leta 1900 le 180.620).

* **Viljem II. noče spomenikov dokler živi.** Mesto Beuthen v Spodnji Šleziji je prosilo nemškega cesarja Viljema dovoljenje, da mu smejo postaviti spomenik. Viljem je prošnjo odbil, češ, da ni v tradicijah Hohenzollerncev dovoljavati postavljanje spomenikov kakemu vladajočemu knezu, dokler živi.

* **Stroški volitev v New-Jorku.** Agencija „Laffan“ poroča iz New-Jorka, da je Hearst, kandidat demokratov, ki je na zadnji volilni borbi propadel, potrošil za volilno agitacijo svoto 1.300.000 kron. Hugues, ki je zmagal, je pa potrošil samo 3100 kron.

* **Narodno bogatstvo Združenih držav.** Neka uradna statistika združenih držav za leto 1905 konstatuje, da znaša skupno premoženje prebivalstva Združenih držav 106.881 milijonov dolarjev. Od 1900 se je narodno premoženje pomnožilo za 8 1/4 milijona.

Postojina.*

V starem veku ni še stala Postojina. Rimljani se še menda niso bili naselili; grad so bili morda že Rimljani postavili. V starem času so stanovali v teh krajih Japodje, narod traško-ilirskega plemena. Med njimi so bile nekatere Keltiške rodovine, in po menenju zgodovinarja dra. Kandlerja bili so ravno Katali, ki so prebivali poleg Postojine, česar nas spominja še dandanes vrh »Katalan« ne daleč od Bistrice.

Leta 30 pr. Kr. je rimski cesar Avgust podjarmil Japode ter Katala, in vso Pivško stran pridal k tržaški srenji in k istrijanski deželi. Od Trsta je šla nad Postojino trgovska pot proti nekdanji Emoni, sedanjji Ljubljani. Radi svoje lege je imela Postojina že takrat posebno važnost.

No Soviči je bil grad (kastel) čegar posamični deli razvaline še sedaj kažejo na rimsko zidanje. Imena gradu in kraja ne nahajamo zaznamovanega niti pri starih zemljepiscih, niti v rimskih potovalnih opisih, a neimenovani zemljepisec iz Ravene, ki je živel v 7. stoletju, navaja v svojih spisih mesto »Porreston«, o katerem misli znani zgodovinar Kandler da je stalo na Pivki. To ime se da radi podobnih glasov primerjati z imenom Postojina. Kras je bil sicer takrat zarašen a pregosti gozdič, po katerem je bilo veliko kamenja, ni mikal ljudi, da bi se bili tukaj naselili.

Začetka Postojini je pač iskati v srednjem veku. Recimo okoli l. 1000—1100 je z dovoljenjem nemških cesarjev ali

*) Po knjigi: »Postojnsko okr. glavarstvo«.

drugih oblastnikov plemič postavil grad, ki ga je krstil morda res po pticu »postojina« ali »Aar«, »Adler«. to ime čitamo v starih listinah l. 1149 z različnimi pisavami: »Aris«, »Arnes«, Harnesperg« itd. Slovensko poimenovanje utegne morda ravno tako staro biti; kajti Italijani ki so že zgodaj prišli v dotiko z Notranjci ne pravijo drugače nego »Postojina«. L. 1262. imenuje se v starih listinah Postojina »villa« (»vas«, kraljevska, kmetijska). Postojinski plemiči, ki so imeli grad in kraj v lasti, imenujejo se do leta 1300 p. Kr. in sicer: Libehardus (l. 1250), Jurius (1262), Enzelinus (1269), Janzil (1300), Valcanus (1300), Vincherus, Vuelum (1300), Ancius, Otto, Wariand, Volting (vsi okolo l. 1300). A Czörnig nam v svoji zgodovini goriške škofije pripoveduje, da je bila Postojina v lasti viteškega reda templjarjev do l. 1307. Postojina je v teh letih spadala k Istriji, kjer so oglejski očaki bili tudi posvetni vladarji, in od koder so svojo moč razpenjali tudi na Kranjsko, tako, da so tudi postojinski gospodje bili pod višjim gospodstvom oglejskih očakov, ki so na Notranjskem še celo vojaške poveljnike imeli.

Že l. 1138. imenuje se Herman Arisperski med patrijarhovimi vazali. Za patrijarha Rajmunda je imel od l. 1262. Herman Postojinski grad, za njim pa l. 1296 njegov sin Askvin. Krog 1313. l. prilastil si ga je goriški knez Henrik II. Ko je ta l. 1323. umrl, in njegovi dedici viso hoteli izročiti graščino pravemu gospeparju, obrnil se je patrijarh Paganus do Henrika, vojvode Koroškega in kralja Češkega, in tako je bila izročena l. 1327. Postojina Bernardu Strassoldskemu. Po posebni pogodbi s patrijarkom Bertrandom oddala sta se 1335. grad in glavarstvo Postojnsko gospodu Viljemu pl. Spenimberškemu in Volumu pl. Stegberškemu. L. 1371. kupila sta graščino avstrijska vojvoda Leopold III. in Albrecht III. za 20.000 gld., in l. 1274. združila se je Pivka s Kranjsko deželo. L. 1372. zastavila se je graščina grofu Hermanu Celjskemu. L. 1404. bil je nekov gospod Bencine poglavar Postojinski, l. 1439. Kristof Fladinzer, l. 1442. Jurij Černaemlski, l. 1489. Gašpar Ravber, l. 1497. Bernard pl. Raunach, l. 1311. Kristof pl. Frangepan l. 1560. Bernard pl. Menessis, l. 1577. Andrej Paradeiser, l. 1593. Janez pl. Kiesel, l. 1596. Inacencij Moskhcan, l. 1615. Boltazar pl. Scheier, l. 1701. Viljem Moskhcan, l. 1720. J. pl. Qualitza, l. 1723. J. F. pl. Kreuzberg, l. 1730. J. pl. Krog, l. 1462. dobil je Postojinski trg svoj grb, namreč belega jednoglavega orla s polovico rudečo, polovico modro barvanim ščitom.

Turki Postojini niso prizanesli. V Postojini in okolici so se bili prikazali v letih 1471, 1472, 1476, 1477. 1522, 1528, 1530, 1559, 1560, 1564, 1570 L. 1522. so bili v bližnji Slavini duhovnika v cerkvi pri maši napadli in odveli v sužnost cvetno nedeljo iz treh cerkva v Postojinski okolici 6000 v molitvi zbranih vernikov. L. 1528, 1529. in 1500. so divje druhali posebno pri Postojini brezusmiljeno zažigale, ropale in morale in na svečnico l. 1564. napadle so grad in skoro da so ga razrušili. V taistih časih zažigali so na gradu grmade takoj, čim so zapazili bližajočega se Turka. (Pride še).

Oglase, poslana, osmrtnice, zahvale, male oglase in v obče kakoršno koli vrsto oglašev sprejema »Inseratni oddelek« v ulici Giorgio Galatti št. 18 (Narodni dom) polnadstropje, levo. Urad je odprt od 9. jutraj do 12. in od 3. do 8. pop. Po noči se sprejema v »Tiskarni Edinosti«.

Pridite vsi!

V gostilni ulica Belvedere šte. 17 ima lastnik orkestron »JUNO«, kateri svira navlaš za Slovence izbrane narodne pesmi. Toči se vsakovrstna nova in stara vina po jako nizkih cenah. HENRIK KOSIČ, lastnik.

Kdor se želi elegantno obleči naj ne zamudi obiskati prodajalnice narejenih oblek

ALL' UNIVERSO

Trg Carlo Goldoni št. 1

kjer najde največo ugodnost v cenah in velik izbor za zimsko dobo.

ANTON SKERL

mehanič, zaprišeženi zvedenec.

Trst - Carlo Goldonijev trg 11. - Trst

Zastopnik tovarne koles in motokoles „Puch“

Napeljava in zaloga električnih zvončkov, ljuči in prodaja gramofonov, zvonofonov in fonografov. Zaloga priprav za točiti pivo. Lastna mehanični delavnica za popraviljanje šivalnih strojev, koles motokoles itd.

Velika zaloga pripadkov po tovarniških cenah.

TELEFON šte. 1734.

ALBERT BROSCHE

Trst ul. Sv. Antona 9. Trst.

Kožuhovinar in izdelovalec kap

odlikovan na razstavi v Trstu leta 1882.

Velika zaloga kožuhovinar in kap za vojake in civiliste

Izvršuje poprave hitro in za nizke cene; sprejema v shrambo zimske kožuhovine ter jamči za škodo provzročeno po moljini in po požaru.

F. Pertot urar

TRST - ul. Poste nove št. 9

priporoča veliki izbor ur: Omega, Schaffhouse, Longines, Tavanis itd. kakor tudi zlate, srebrne in kovinske ure za gospe. Izbor ur za birmo.

Sprejema popraviljanja po nizkih cenah.

Vsaka šivilja

ali družina, naj takoj naroči ter poskusi le 3 mesece MODELBLATT GENRE PARISJEN. Najboljši in najcenejši list v barvni izdaji z 60 slikami v vsakem jeziku. — Natančna pojasnila v dveh ureznih polah: Administracija Genre

Parisien — Trient.

Kdor išče službo ali kakoršno-koli zaposlenje; kdor išče uradnike ali službeno oobče; kdor ima za oddati sobe, stanovanja, dvorce; kdor ima za prodati hiše, polja, dvorce; kdor želi posojila, vknjžbe itd., prodati ali kupiti premične ali sploh rabljene predmete itd. itd. naj se posluži MALIH OGLASOV v „Edinosti“, ki so najcenejši, največ čitani in najbolj pripravljeni v dosego namena.

„BRAVO“

Najboljše in najnovejše čistilo za kovine

Glavni zastopnik:

EUGENIO COSTANTINI

Via Lavatoio št. 5

Tovarna pohlestva

Aleksander Levi Minzi

ulica Tesa št. 52. A (lastna hiša).

ZALOGA:

PIAZZA ROSARIO (Solske poslopje).

Cene, da se ni tati nobene konkurence. Sprejemajo se vsakovrstna dela tudi po posebnih načrtih.

Posredovanje brezplačno in franke

Otroci ob tem izvrstno uspevajo in ne trpe na motenju prebavljanja.

Se obnaša izvrstno ob bljuvanju, črevesnem kataru, driski itd.

Priporoča jo na tisoče domačih in inozemskih zdravnikov.

otročka moka

Najboljše živilo za zdrave in na želodcu bolne otroke.

Naprodaj po lekarnah in drogerijah.

Tvornica diet. živil R. KUFKE, [Dunaj] l., in Bergedorf-Hamburg.

Kufeké-jeva